

Halland.

Bronsåldershög.

Fjäre h:d.

Fjärås s:n.

Tom 2⁶-2⁷.

Till Museantikvarieämbetet, Stockholm.

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1946:4

Medan anslänt yrde om tillstånd till undersökning
av hög nr 5 på gravfältet vid Lisanda i Fjärås sn, Hall.
Högens läge snedlöst intill kanten av en grustäkt är så
utsett, att den inom den närmaste tiden kan befaras vara
ned i grusgropen. De vidare omständigheterna redogördes
för kartläggning av området, vilken en av de närmaste för-
garna kommer att inlämnas till ämbetet.

Göteborg den 2 maj 1946

K. Gustavsson
K. Gustavsson

Enligt denna rapport har denna undersökning påbörjats och pågått till och med
den 2 maj 1946.

Till
Riksantikvarieämbetet, Stockholm.

Rapport angående undersökning av hög nr 5 å bronsåldersgravfältet vid
Tom - Limmanäs, Fjärås socken, Halland.

Diar.-nr 2181/46.

Genom fullmakt av den 8 maj 1946 erhöill Göteborgs museums arkeologiska avdelning Ämbetets tillstånd till att undersöka en såsom nr 5 förtecknad gravhög på det av grustäkt berörda bronsåldersgravfältet vid Limmanäs - Tom i Fjärås sn, Halland. Undersökningen, som företogs i samband med andra uppdrag i trakten, ägde rum den 6/8 - 8/8 och 12/8 - 14/8 1946. Densamma utfördes av undertecknad med biträde av arkeologiska avdelningens vaktmästare, hr Gunner Lindman.

Gravhögen är belägen i ägogränsen mellan Tom 2⁶ och Tom 2⁷. Denna är ej markerad genom gärdesgård el. likn., men två råmärken på gränslinjen finnas helt nära (se plan). Högen, som ligger på krönet av åsen, är av små dimensioner. Dessa äro ej lätt bestämbara, men som plan och sektioner på bifogad plansch torde utvisa, kan högens diameter angivas till c:a 7 m och höjden till c:a 75 cm.

Högen var bevuxen med gräs, mossa och bärris; nära mitten stod en liten rönn och i utkanten i Ö en liten fura. I högens mitt en grop, 2 x 2,5 m stor och 40 cm djup.

Undersökningen kom att omfatta praktiskt taget hela högen. Sedan det täckande vegetationsskiktet jämte matjorden avlägsnats framträdde en mängd stenar i högytan runt om gropen i högens mitt. Till allra största delen härröra dessa säkerligen från gropen. Den tidigare (rov-)grävningen hade som upprensningen av gropen klarlade nått högens botten, som här i mitten visade sig vara försänkt i alven (gruset). Huruvida denna försänkning i alven åstadkommits vid rovgrävningen eller tillkommit vid gravbyggandet, kunde ej avgöras. Vid upprensningen här anträffades ett par små bitar bränt ben och några små träkolstycken. I gropens botten lågo ett flertal stenar.

SO om gropen låg under matjorden en liten tunn stenhäll, 35 x 50 cm stor och några cm tjock. Omedelbart SO om denna framkom tvenne små kantstående stenhällar, eller rättare stenplattor, av storlek som den plant liggande stenplattan och liksom utgörande två sidor i en liten kvadratisk stenkista. SO härom, vid X å planen, påträffades i orört

lager - i varje fall orört av den grävning som orsakat det stora hålet i högens mitt - tre små krukskärvor av gulrött, grovt gods, ett 15-tal små bitar bränt ben samt en liten flintskärva. Den ena kanten på den sistnämnda är retuscherad på sådant sätt att föremålet kan uppfattas såsom skrapa. Samtliga dessa fynd gjordes c:a 10 cm uppifrån botten. Till ungefär samma djup nådde de nämnda kantstående stenplattorna.

Ytterligare något längre åt SO framkom en av sex rätt stora stenar bestående rad. Dessa lågo i den antagliga högkanten (se sektion A - A¹) men fortsättning på denna "fotkedja" fanns ej. Utanför densamma låg en samling stenar, vilka täckte en 2,5 x 0,75 m stor yta (se plan). Det synes mig inte omöjligt, att dessa stenar härröra från groppen i högens mitt. Från denna kan däremot inte ha kommit den lilla oregelbundna vall av stenar som påträffades NV om groppen, nära dess supponerade kant. (se plan och sektion A - A¹). Någon betydelse utöver högfyllnad synes inte kunna tillmätas densamma. Bortsett från denna lilla vall och ^{det skadade} mittpartiet förekom sten relativt sparsamt i högen, som till större delen byggts av sand. Denna var mörkfläckig av organiska rester och finfördelat träkol; rent träkol iaktogs mycket sparsamt. Här och var i högfyllningen påträffades enstaka flintskärvor.

På grund av det resultat undersökningen givit, synes det mig antagligt, att högen innehållit två gravar, en i centrum, där en rätt stor stenmassa bör ha funnits, och en i SO, mellan mitt och kant. Den förstnämnda var helt förstörd genom den grävning som skett i högens mitt, den sistnämnda starkt skadad, nota bene man nödvändigtvis måste antaga att den lilla gravgömmen bestått av en komplett kista.

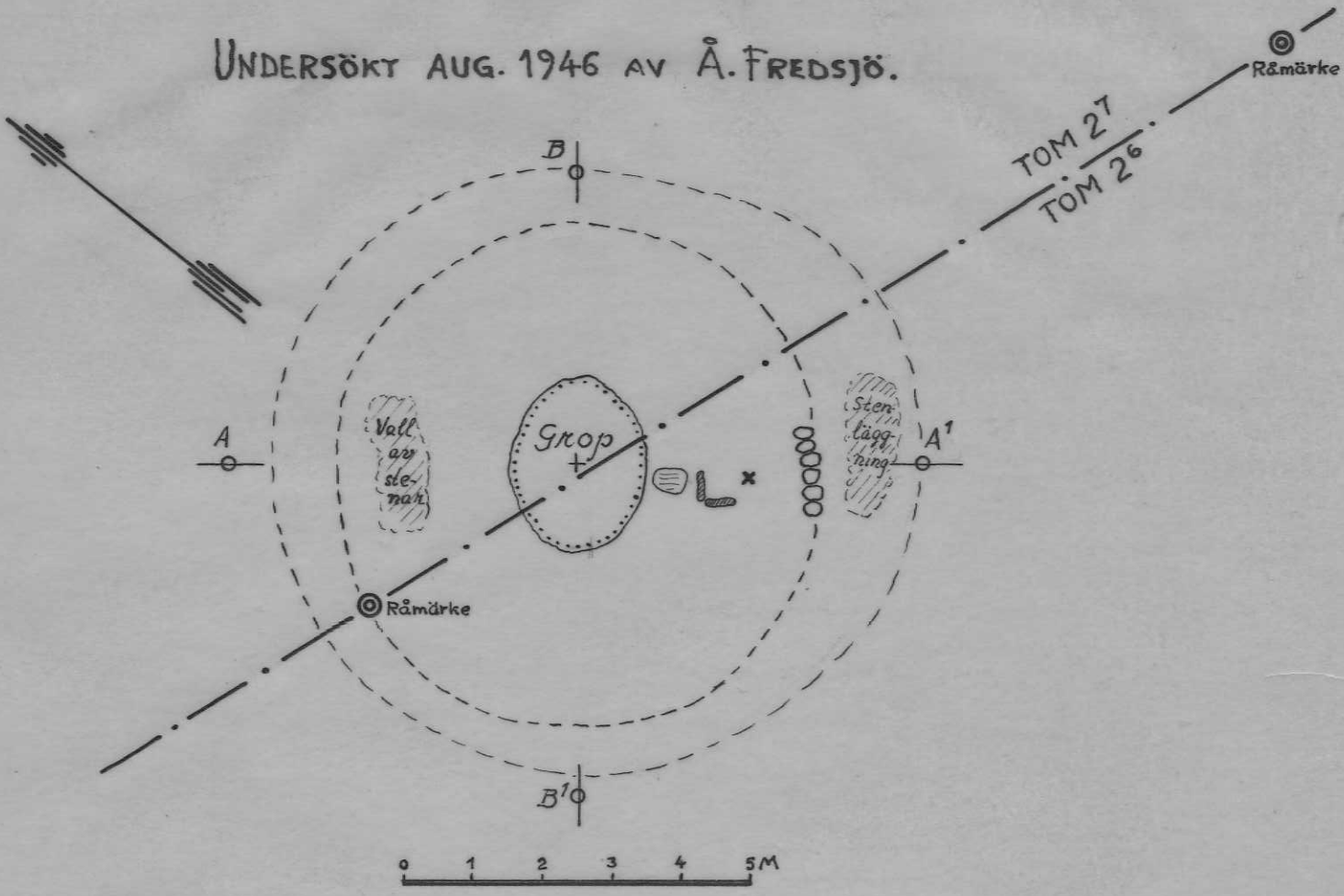
Efter undersökningens slut återställdes högen i sitt förra skick. Gropen i dess mitt igenfylldes dock. Göteborg den 23 aug. 1946

(Åke Fredsjö)

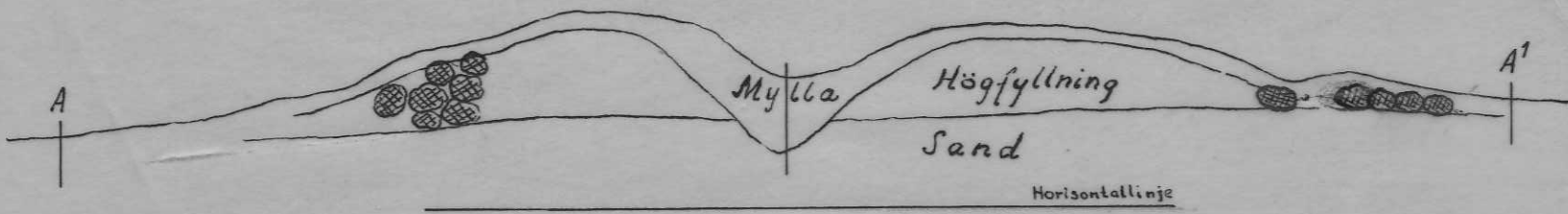
P.S. De gjorda, sparsamma fynden översändas samtidigt i särskild försändelse. - Några vid undersökningen tagna fotobilder kvarligga ännu i kameran. Kopior av desamma kommer senare att insändas till Ämbetet. D.S.

HÖG NR 5 PÅ GRAVFÄLT VID LIMMANÄS-TOM, FJÄRÄS SN, HALLAND.

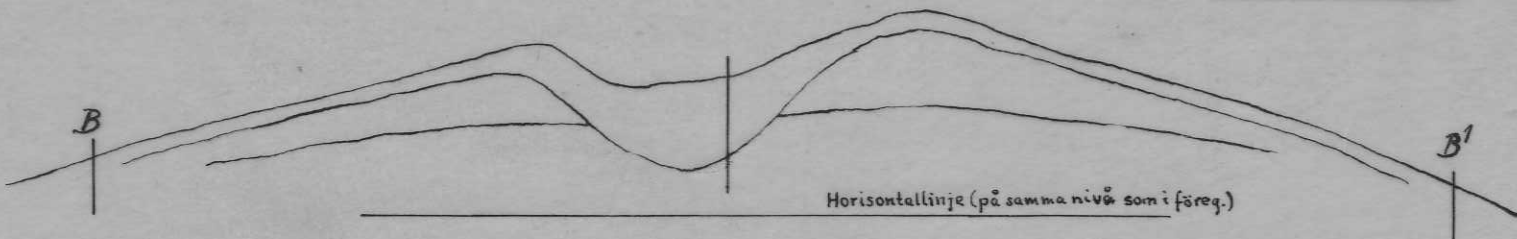
UNDERSÖKT AUG. 1946 AV Å. FREDSJÖ.

Sektion A-A'

Sektion B-B'

44/46 Göteborgs Museum

Fjärås sockens fornminnen nr 116.

Halland. Bronsåldershög.
Fjäre h:d.
Fjärås s:n.
Tom 2⁶-2⁷.

*Etter plåt n:r a 1981. B1711
Högen före undersökningen.
Från O.O.*

A. Fredsjö foto 28.4.1946.

Halland.

Bronsåldershög.

Fjäre h:d.

Fjärås s:n.

Tom 2⁶-2⁷.

Efter plåt n:r a 1982. B1712

Efter plåt n:r a 1983. B1713

Högen under utgrävning. Schak-
fets vänstra gräns går rätt över
högen (längst linje A-A på plan).
T.v. den från läng och bärris
rensade högytan. Från O.P.

Som föregående. Från NW.

A. Fredsjö foto 7.8.1946.

Efter plåt n:r a 1984. B1714

Efter plåt n:r a 1985. B1715

Högens sydvästra hälft helt
avläst. Från O.P.

Mittpartiet i föreg. bild på
närmre håll. Från O.P.

A. Fredsjö foto 12.8.1946.